

Sociālā uzņēmējdarbība Latvijā

Aktualitātes
2023.gada janvāris

AKTUĀLI – sociālie uzņēmumi atvērti klientiem un sadarbībai

Informāciju par Latvijas sociālo uzņēmumu piedāvājumu iespējams atrast vietnē www.socuznemumi.lv!

Sociālo uzņēmumu katalogs vienkopus sniedz informāciju par uzņēmumu piedāvājumu un sociālo mērķi. Digitālais katalogs piedāvā atlasīt uzņēmumus pēc dažādiem kritērijiem, atrodamā arī saite uz uzņēmuma mājaslapu vai sociālo tīklu profilu, papildu filtriem, lapā iestrādāta iespēja redzēt līdzīgos uzņēmumus.

Sociālā uzņēmējdarbība sevī ietver preču vai pakalpojumu nodrošināšanu, ar vēlmi radīt sociālo ietekmi, vienlaikus izmantojot uzņēmējdarbības metodes. Par galveno mērķi izvirzīts – risināt kādu sociālu problēmu vai radīt labumu plašākai sabiedrībai. Sociālie uzņēmumi var darboties kā sociālo pārmaiņu dzinējspēks, piedāvājot inovatīvus risinājumus. Sociālā uzņēmējdarbība Latvijā pēdējos gados ievērojami attīstījusies – audzis sociālo uzņēmumu skaits, arī pārstāvēto jomu loks ir plašs. Katalogā apkopoti Latvijā reģistrētie sociālie uzņēmumi, izdalot tos 17 darbības sfērās. Pieejama informācija par uzņēmuma sociālo mērķi un kontaktinformāciju.

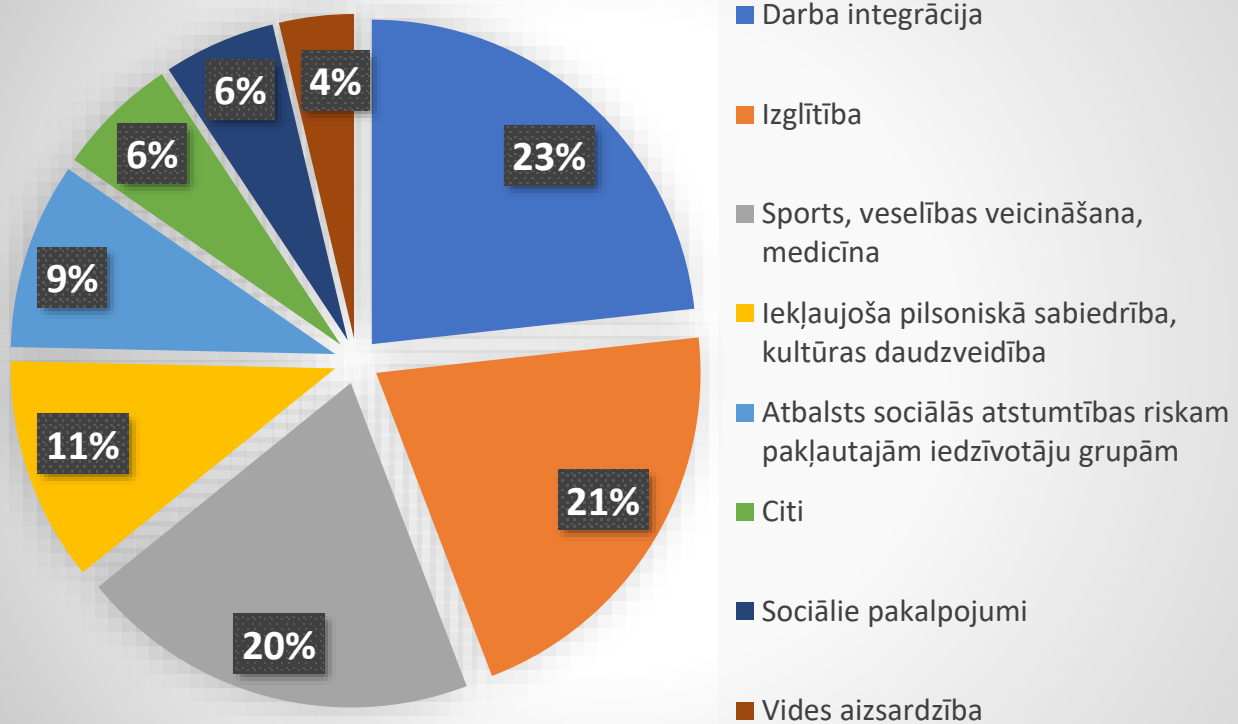
Sociālā uzņēmējdarbība Latvijā

Vairāk informācijas skatīt Labklājības ministrijas mājas lapā:
www.lm.gov.lv/lv/jaunums/izveidots-socialo-uznemumu-digitalais-katalogs

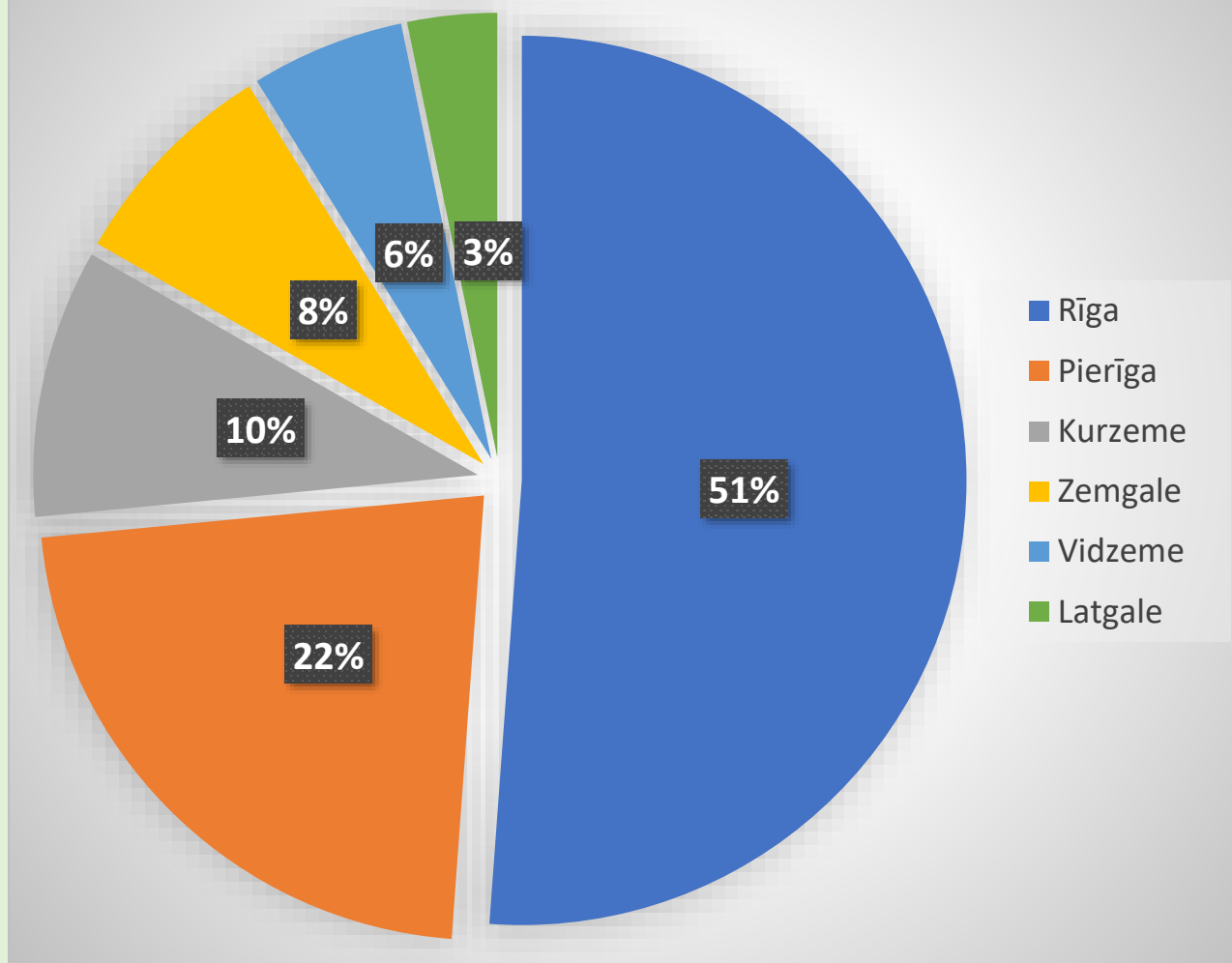
AKTUĀLĀ STATISTIKA

2023. gada janvāra beigās Latvijā kopā bija 215 aktīvi sociālie uzņēmumi

SOCIĀLO UZŅĒMUMU IEDALĪJUMS PA JOMĀM

SOCIĀLO UZŅĒMUMU IEDALĪJUMS PA REĢIONIEM

Vairāk informācijas par sociālajiem uzņēmumiem skatīt Labklājības ministrijas mājas lapā un Sociālo uzņēmumu reģistrā:
www.lm.gov.lv/lv/socialo-uznemumu-registrs

TURPINĀM IZMANTOT IESPĒJAS!

- **VSAOI kompensācijas – aicinām neatlikt uz pēdējo brīdi**

Sociālie uzņēmumi var saņemt kompensāciju par veikto Valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu (VSAOI) darba devēja daļu par nodarbinātajām personām ar invaliditāti un garīga rakstura traucējumiem un vienreizēju algas kompensāciju par pirmo pilno kalendāra mēnesi, ja augstāk minētā persona, uzsākot darba attiecības ar sociālo uzņēmumu, ir bijusi reģistrēta bezdarbnieka statusā. Kompensāciju var saņemt visi sociālie uzņēmumi (ne tika darba integrācijas sociālie uzņēmumi).

Vairāk informācijas skatīt Labklājības ministrijas mājas lapā:
www.lm.gov.lv/lv/vsaoi-kompensacijas

- **Konsultācijas biznesa plāna izstrādei**

Lai palīdzētu plānot uzņēmuma nākotni, Labklājības ministrija sniedz iespēju sociālajiem uzņēmējiem saņemt bezmaksas konsultācijas biznesa plāna izstrādei par tādām tēmām kā sociālā uzņēmējdarbība, finanses, mārketinga, grāmatvedība un nodokļi. Katrs sociālais uzņēmums var saņemt kopā ne vairāk kā 70 konsultācijas (konsultācijas ilgums – 1 stunda). Šādu iespēju ir izmantojuši 28 uzņēmumi (katrs uzņēmums izmantojis vidēji 25 konsultācijas).

Vairāk informācijas skatīt Labklājības ministrijas mājas lapā:
www.lm.gov.lv/lv/konsultacijas-socialajiem-uznemumiem-biznesa-plana-izstradei

INFORMATĪVIE SEMINĀRI

Turpinot aktivitāšu ciklu "Attīstām sociālo uzņēmējdarbību kopā!", Latvijas Sociālās uzņēmējdarbības asociācija (LSUA) dodas ciemos pie visām Latvijas pašvaldībām, lai iepazīstinātu ar nozari un to, kā pašvaldības var radīt sociālajiem uzņēmumiem labvēlīgu vidi. Janvārī apmeklētas 9 pašvaldības - Talsu novada pašvaldība, Ventspils novada pašvaldība, Ventspils, Tukuma novada pašvaldība, Jūrmala, Kuldīgas novads, Saldus novada pašvaldība, Dienvidkurzemes novads un Liepāja. Viedokļi un redzējumi pašvaldībās par sociālo uzņēmējdarbību atšķiras, bet mērķis visiem viens - uzlabot dzīves vides kvalitāti un celt labklājības līmeni.

Vairāk skatīt Latvijas Sociālās uzņēmējdarbības asociācijas Facebook kontā: <https://saite.lv/dzu>

PASĀKUMI LATVIJĀ

Līdz 30. janvārim sociālās uzņēmējdarbības ideju autori tika aicināti pieteikt dalību bezmaksas akcelerācijas programmā, kas tiek īstenota sadarbībā ar biedrību "New Door". Lai uzzinātu vairāk par akcelerācijas programmu, tā veidotājiem un absolventu atsauksmēm, 17. janvārī plkst. 18.00 Doma laukumā 2, "Oracule Tang" telpās, gan arī tiešsaistē – Labklājības ministrijas "Facebook" kontā, norisinājās **klātienē atvērto durvju diena – Sociālās uzņēmējdarbības akceleratora biznesa ideju autoriem.**

Pasākuma video ierakstu skatīt Labklājības ministrijas Facebook kontā:
www.facebook.com/events/1371649810341086/?ref=newsfeed

JANVĀRA INTERVIJA

Diāna Lapkis – Sociālās uzņēmējdarbības akceleratora “New Door” vadītāja un līdzdibinātāja.

Diāna kopš 2021.gada ir Labklājības ministrijas Sociālo uzņēmumu komisijas locekle. Komisija izvērtē pretendenta atbilstību sociālā uzņēmuma statusam vai jau reģistrēta sociālā uzņēmuma darbības atbilstību.

? Tava saistība ar sociālo uzņēmējdarbību?

Pirmā saskarsme ar sociālo uzņēmējdarbību notika vēl 2013.gadā, kad Fonds DOTS rīkoja sociālās uzņēmējdarbības konferenci. Tajā pašā gadā tiku uzaicināta piedalīties starptautiskajā konkursā Latvijā, kuru rīkoja Amerikas un Izraēlas organizācijas, lai vadītu projektu saistībā ar sociālās uzņēmējdarbības attīstību Eiropā, kurā uzvarēju un izveidoju pirmo Latvijā un Baltijas valstīs sociālās uzņēmējdarbības akceleratoru. Divus gadus vēlāk, 2015.gadā, oficiāli tika nodibināts “New Door” kā sociālās uzņēmējdarbības akceleratoru un sociālo inovāciju platforma. “New Door” ir viens no pieciem Latvijas sociālās uzņēmējdarbības asociācijas dibinātājiem. Kopš 2016.gada pasniedzu Latvijas informācijas un tehnoloģijas augstskolā sociālo uzņēmējdarbību un konsultēju par sociālo uzņēmējdarbību. Visu šo jau 10 gadu laikā esmu aktīvi bijusi arī mentore sociālajiem uzņēmējiem gan akceleratoru laikā, gan starp akceleratoriem.

? Trīs lietas, kas Latvijā sociālās uzņēmējdarbības jomā jau darbojas un ko, Tavuprāt, vajadzētu ieviest?

Pirmkārt, galvenais, ka mums Latvijā ir sociālie uzņēmumi un, otrkārt, ka ir Sociālā uzņēmuma likums. Treškārt, tie ir ekosistēmas spēlētāji, kuriem rūp šī joma. Sāpīgais jautājums noteikti ir finansiālās iespējas. Nepieciešams rast veidu un iespējas, kā nodrošināt to, lai sociālie uzņēmumi kļūtu patstāvīgi, lai tie varētu mēroties arī plašākā starptautiskā līmenī.

? Kādi ir akceleratora "New Door" rezultāti un ko šobrīd dara tā absolventi?

Mums ir 102 absolventu projekti periodā līdz 2023.gadam. Viena trešdaļa absolventu ir ieguvuši sociālā uzņēmuma statusu. Vēl viena trešdaļa turpina darboties bez sociālā uzņēmuma statusa, bet ar sociālo ietekmi. Tomēr varu teikt, ka lielākā daļa absolventu – 90% no tiem risina dažādas sabiedrībai aktuālas problēmas un rada pozitīvu sociālo ietekmi mūsu sabiedrībā. Akceleratora noteikti ir devis viņiem gan kontaktus, gan ticību sev, un to, ka jebkurus šķēršļus var pārvarēt.

? Kādu labāko padomu Tu esi saņēmusi sociālās uzņēmējdarbības jomā?

Arī neveiksme ir sava veida veiksmē, jo tā es mācos, lai nākamreiz šo kļūdu nepieļautu. Noteikti neuztvert negatīvi, ja kaut kas neizdodas, nenolaist rokas, nekrist panīkā. Domāt pozitīvi un glāzi redzēt pa pusei pilnu, nevis pustukšu.

? Tavs biežāk dotais padoms citiem sociālās uzņēmējdarbības veicējiem?

Es iesaku nebaidīties un runāt! Nebaidīties savu ideju stāstīt citiem, runāt par to skaļi. Nav jābaidās, ka kāds pārņems tavu ideju, jo neviens nekad nenokopēs to tā, kā tieši tu to esi iecerējis īstenot. Ir svarīga tīklošanās ar sev līdzīgi domājošiem un prasme sadarboties.

? Svarīgākās atziņas, darbojoties Sociālo uzņēmumu komisijā?

Pusotra gada laikā esmu pamanījusi transformāciju. Uzņēmēji uz sociālā uzņēmuma statusa iegūšanu nāk pārliecinātāki, gatavāki un nopietnāki, gan no biznesa puses, gan no sociālas ietekmes puses. Uzņēmēju ieceres kļūst daudzveidīgākas un aizvien vairāk tiek attīstīta sociālā uzņēmējdarbība arī reģionos.

? Trīs zelta ieteikumi sociālajam uzņēmējam pirms statusa saņemšanas?

- **Ticība savai idejai un neatlaidība** ir neatņemami drosmes elementi, lai visu panāktu un turpinātu iesākto. Ja tu savai idejai ticēsi no sirds, tad ticēs arī citi.
- Ja ir laba ideja, tad vajadzīga arī **atbalsta kopiena** sev apkārt. Turpināt stāstīt par savu ideju, tīkloties ar citiem.
- Vienmēr ir iespējams **mācīties** kaut ko papildus. Ikvienai lietai, ar ko esi nolēmis nopietni nodarboties, ir nepieciešams laiks. Arī laiks, ko pavadi mācoties, ir ieguldījums biznesā. Latvijā ir ļoti daudz iespēju attīstīt un reālajā tirgus vidē testēt jaunas biznesa idejas - semināri, konkursi, biznesa inkubatori, akceleratori, riska kapitāla investīciju sesijas un citi.

? Ja Tev būtu iespēja ceļot laikā, kur Tu gribētu aizceļot tieši saistībā ar sociālo uzņēmējdarbību?

Personīgi vēlētos iepazīties ar Muhammadu Junuss, uzņēmēju no Bangladešas, kurš bija pirmais, kas definēja sociālo uzņēmējdarbību un kurš izvēlējās veltīt savu laiku un palīdzību tiem, kam tā nepieciešama. Viņa banka izsniedza kredītus mazturīgajiem, jo īpaši sievietēm, tādējādi ļaujot stabilizēt daudzu cilvēku finansiālo situāciju. Junuss ticēja Bangladešas sieviešu spējai radīt ienākumus. Valstī, kurā sievietēm nekad nebija dota iespēja pat balsot. Gribētu tur nokļūt un paskatīties, kā sievietes dzīvo, kā mainījās viņu dzīve, kā viņu bērni varēja iegūt izglītību, pateicoties savām mātēm un sniegtajām iespējām.

? Ar ko sākas Tava diena?

Savu dienu es sāku ar pozitīvo lādiņu, man no rīta ir īsa meditācija, kas man palīdz koncentrēties visai dienai. Vēl es nodarbojos ar jogu un dejoju zumbu. Katru piektdienu vai sestdienu es plānoju savus darbus nākošajai nedēļai, tos pierakstot uz lapas ar pildspalvu un tikai vēlāk tos pārrakstu elektroniski, lai katru dienu no jauna pārskatītu savus dienas darbus.

EKSPRESJAUTĀJUMI:

- ? **Kas ir sociālais uzņēmējs?** Uzņēmējs ar sirdi.
- ? **Vai Tu zini, ko Tu vēl nezini par sociālo uzņēmējdarbību?** Es katru dienu uzzinu ko jaunu.
- ? **Kāds ir Tavs lielākais šī gada darbs sociālajā uzņēmējdarbībā?** Vadīšu devīto akseleratoru.
- ? **Cik sociālo uzņēmumu būs 2030.gadā?** Es ļoti ceru, ka tie būs vismaz 1500.
- ? **Tavs lielākais sapnis, kas saistīts ar sociālo uzņēmējdarbību?** Tāds sociālais uzņēmums Latvijā, kurš būtu kā piemērs visai pasaulei, jo mēs jau esam piemērs Eiropai ar sociālās uzņēmējdarbības likumu.
- ? **Kas ir Tavs motivātors darboties?** Mana spēcīgākā motivācija ir mani bērni, mani divi dēli.

Paldies par interviju!

AKTUĀLI

Sociālās uzņēmējdarbības aktivitāšu cikla “Attīstām sociālo uzņēmējdarbību kopā!” ietvaros Latvijas Sociālās uzņēmējdarbības asociācija kopā ar Iepirkumu uzraudzības biroju un Sabiedriskās politikas centru PROVIDUS februārī un martā visas Latvijas pašvaldības aicina uz darbnīcām **“SOCIĀLI ATBILDĪGI PUBLISKIE IEPIRKUMI – ieguvumi, riski, piemēri, prakse”**.

Pasākumos tiks skaidrota sociāli atbildīgu publisko iepirkumu būtība un ieguvumi pašvaldībām, tiks stāstīts par sociāli atbildīga publiskā iepirkuma ieviešanas un piemērošanas praktiskajiem un juridiskajiem aspektiem, labās prakses piemēriem, riskiem, kā arī notiks praktiskais darbs.

Pedalīties aicināti pašvaldību priekšsēdētāji, priekšsēdētāju vietnieki, izpilddirektori, izpilddirektoru vietnieki, iepirkumu un attīstības nodaļu speciālisti, juristi, kā arī citi pašvaldības speciālisti un interesenti.

Kopumā notiks 5 darbnīcas. Uz katra reģiona pasākumu tiek aicinātas visas attiecīgā reģiona pašvaldības.

Labklājības ministrijas sociālās uzņēmējdarbības aktivitāšu cikls
"Attīstām sociālo uzņēmējdarbību kopā!"

Darbnīca pašvaldībām
**"SOCIĀLI ATBILDĪGI PUBLISKIE IEPIRKUMI -
ieguvumi, riski, piemēri, prakse"**

- 24.februārī Jelgavā / **Zemgales** reģiona pašvaldībām
- 3.martā Preiļos / **Latgales** reģiona pašvaldībām
- 10.martā Liepājā / **Kurzemes** reģiona pašvaldībām
- 17.martā Valmierā / **Vidzemes** reģiona pašvaldībām
- 24.martā Rīgā / **Rīgas** reģiona pašvaldībām

Organizē Latvijas Sociālās uzņēmējdarbības asociācija kopā ar Iepirkumu uzraudzības biroju un Sabiedriskās politikas centru PROVIDUS.

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
Eiropas Sociālais
fonds

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

Projekts „Atbalsts sociālajai uzņēmējdarbībai” Nr.9.1.1.3/15/I/001

Plašāka informācija un pieteikšanās Latvijas Sociālās uzņēmējdarbības asociācijas mājaslapā: www.sua.lv/pasvaldibas-aicinatas-uz-darbnicam-par-sociali-atbildīgiem-publiskajiem-iepirkumiem/